

Sygn. akt IV U 348/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2018r. w S.

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 19 kwietnia 2017 r. Nr (...)

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość renty rodzinnej

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 348/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 kwietnia 2017 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał J. W. prawo do renty rodzinnej i ustalił jej wysokość na kwotę 1665,08 zł brutto, z czego kwota do wypłaty wynosi 1391,22 zł.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła J. W., która stwierdziła, iż wysokość ustalonego świadczenia jest za niska.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS wskazał, że odwołanie nie wnosi do sprawy nowych dowodów faktycznych lub prawnych pozwalających na zmianę decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona J. W., ur. (...), w dniu 28 marca 2017 r. wniosła o ustalenie prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 18 marca 2017 r. mężu A. W. (wniosek k. 1-6 akt organu rentowego, odpisy skrócone aktu zgonu oraz aktu małżeństwa k. 8-9 akt organu rentowego). We wniosku tym ubezpieczona podała, że śmierć jej męża nie była następstwem choroby zawodowej (k. 1v akt organu rentowego).

Mąż ubezpieczonej w chwili śmierci był uprawniony do emerytury (w kwocie 1.977,63 zł) oraz do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową (w pełnej kwocie 1.564,76 zł) jak również do dodatku pielęgnacyjnego (w kwocie 208,67 zł) i w związku z tym pobierał świadczenia pozostające w zbiegu, tj. emeryturę, połowę renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową oraz dodatek pielęgnacyjny w łącznej kwocie netto 2.483,28 zł (decyzja o ponownym ustaleniu renty k. 130 akt organu rentowego). Wcześniej, bo decyzją z dnia 13 maja 2003 r. nr SE-81/HP/0901/LM Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w L. stwierdził u A. W. chorobę zawodową POCHP- przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (bezsporne, akta organu rentowego).

Zaskarżoną decyzją z 19 kwietnia 2017 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej na stałe wskazując, iż jest ona jedyną osobą uprawnioną do tego prawa po zmarłym A. W.. ZUS podał, że wysokość emerytury zmarłego męża ubezpieczonej wynosiłaby miesięcznie, przy uwzględnieniu opłacania składek na ubezpieczenie rolne w latach 1977-1988, kwotę 2.000,89 zł brutto. Wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej to iloczyn 85% z 1.898,95 zł (czyli 1.614,11 zł), która została powiększona o kwoty wynikające z opłacania składek na ubezpieczenie rolników (50% z 101,94 zł = 50,97 zł). Łącznie wynosi ona miesięcznie 1.665,08 zł brutto, czyli do wypłaty 1.391,22 zł.

Przed Sądem Okręgowym w Siedlcach prowadzone było postępowanie (sygn. akt IV U 256/17) w związku z odwołaniem A. W. od decyzji z dnia 15 listopada 2016 r. odmawiającej przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Odwołanie to zostało oddalone wyrokiem z dnia 31 maja 2017 r. (bezsporne, akta sprawy IV U 256/17).

W opinii sporządzonej na zlecenie Sądu, biegli pulmonolog oraz kardiolog, opierając się na zebranej dokumentacji medycznej wskazali, iż możliwe jest rozpoznanie stabilnego przebiegu POChP, wymagającego leczenia farmakologicznego, a w okresach zaostrzeń leczenia szpitalnego. Stopień zaawansowania tego schorzenia na przełomie lat 2016/2017 nie dawał podstaw do uznania tej choroby za zagrażającą życiu. Występujące u A. W. schorzenia kardiologiczne (m. in. stwierdzone w styczniu 2017 r. ostry zespół wieńcowy oraz choroba wieńcowa wielonaczyniowa jak również przebyte wcześniej zawały serca, niewydolność serca, stan po wszczepieniu ICD z modernizacją urządzenia do CRT-D, wielokrotne angioplastyki (PCI) z implantacją stentów), od co najmniej 2014 r. można uznać za zagrażające życiu. Zabiegi lecznicze takie jak angioplastyka wieńcowa, implantacja i modernizacja stymulatora serca przeprowadzane podczas kolejnych hospitalizacji miały na celu jedynie poprawienie komfortu życia. Zgon z przyczyn kardiologicznych mógł więc nastąpić w każdym momencie. W znajdującym się w aktach sprawy akcie zgonu nie ma adnotacji o przyczynie śmierci A. W.. Akta te nie zawierają natomiast karty zgonu. W świetle zebranych danych biegli przyjęli, iż przyczyną zgonu A. W. były najprawdopodobniej schorzenia kardiologiczne. Nie ma podstaw do przyjęcia, iż do zgonu doprowadziły schorzenia układu oddechowego, gdyż były one ustabilizowane i przebiegały bez istotnych powikłań (opinia k. 21-22).

Biegła z zakresu księgowości w sporządzonej opinii stwierdziła, że wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej została obliczona w sposób prawidłowy. Renta rodzinna J. W. wynosi 85% świadczenia należnego jej mężowi. Po waloryzacji, tj. od 1 marca 2017 r. emerytura męża ubezpieczonej wynosiła 1.898,95 zł, a 85% tej kwoty wynosi 1.614,11 zł. Kwota ta powinna zostać powiększona, stosownie do art. 26a ustawy emerytalnej, tj. za okresy opłacania składek z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym za 46 kwartałów (od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1988 r.), o kwotę 50,97 zł (czyli łącznie 1.614,11 zł + 50,97 zł = 1.665,08 zł). Kwota powiększenia wynika z iloczynu liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników (138 miesięcy) oraz wskaźnika 1% podzielonej przez iloczyn najniższej emerytury (886,44 zł) z liczbą 12 miesięcy, czyli łącznie kwoty 101,94 zł podzielonej przez dwa, tj. 50,97 zł (opinia k. 36-38).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. W. nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Okolicznością wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu było rozważenie, czy przysługująca ubezpieczonej po zmarłym mężu, A. W., renta rodzinna, została obliczona w prawidłowej wysokości. W celu powyższego należało poddać kontroli czynniki wpływające na wysokość tego świadczenia, czyli podlegające iloczynowi

składniki renty rodzinnej, tj. wyrażoną w procentach wartość (w przypadku J. W. 85%) jak również wysokość świadczenia przysługującej zmarłemu w chwili śmierci.

Stosownie do treści art. 73 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, renta rodzinna wynosi dla jednej osoby uprawnionej - 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu. W myśl ust. 2, 2a i 3 tego samego artykułu, za kwotę świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, uważa się kwotę emerytury, z zastrzeżeniem ust. 3 i 3a, lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W razie śmierci osoby pobierającej emeryturę częściową lub spełniającej warunki do uzyskania tej emerytury, za kwotę świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, uważa się kwotę emerytury ustaloną zgodnie z art. 26 dla celów obliczenia emerytury częściowej, z zastrzeżeniem ust. 3, w pełnej wysokości. Jeżeli emerytura zmarłego została obliczona wraz ze zwiększeniami, o których mowa w art. 26a lub art. 56 ust. 3 i 4, rentę rodzinną oblicza się jako procent świadczenia zmarłego w wysokości pomniejszonej o te zwiększenia, odpowiednio do liczby uprawnionych do renty. Tak obliczoną rentę rodzinną uzupełnia się do wysokości uwzględniającej 50% zwiększenia, które przysługiwałoby zmarłemu. Jak stanowi art. 26a ust. 1 tej samej ustawy, wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny (...), Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek.

W pierwszej kolejności zadaniem Sądu było ustalenie, czy przyczyną zgonu A. W. była stwierdzona choroba zawodowa, czyli przewlekła obturacyjna choroba płuc –POCHP. Sporządzona na tę okoliczność opinia biegłych pulmonologa oraz kardiologa daje podstawy do ustalenia, iż przyczyną zgonu męża ubezpieczonej były najprawdopodobniej utrzymujące się schorzenia kardiologiczne. Nie ma podstaw do przyjęcia, iż do zgonu doprowadziły schorzenia układu oddechowego, gdyż były one ustabilizowane i przebiegały bez istotnych powikłań. Przywołana opinia, zdaniem Sądu, stanowi wiarygodny i miarodajny dowód. Jej autorami są osoby posiadające specjalistyczną wiedzę z zakresu medycyny, w tym chorób występujących u A. W.. Biegli doszli do kategorycznych wniosków, które zostały należycie, tj. w sposób jasny i logiczny, uzasadnione. Dlatego też wnioski wyrażone przez biegłych zasługują na podzielenie.

Sąd zasięgnął również opinii biegłego z zakresu księgowości celem sprawdzenia wyliczeń dokonanych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Stosownie do wniosków wyrażonych w tej opinii, organ rentowy w sposób prawidłowy wyliczył świadczenie należne ubezpieczonej. Biegły z zakresu księgowości precyzyjnie wskazał, od czego zależała wysokość emerytury A. W. i wyjaśnił, że kwota emerytury wymienionego wyniosła na dzień jego śmierci, tj. 18 marca 2017 r., kwotę 1.898,95 zł. Od tej kwoty należy obliczyć 85%, zgodnie z regułą wyrażoną w art. 73 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, co stanowi 1.614,11 zł. Do kwoty tej doliczyć należy kwotę 50,97 zł tytułem zwiększenia wynikającego z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników (art. 73 ust. 3 w zw. z art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Sąd podzielił wnioski zawarte w opinii biegłego z zakresu księgowości. Nie ma podstaw do podważania merytorycznej wartości tej opinii. Zawiera ona logiczne i klarowne uzasadnienie ustaleń poczynionych przez biegłego.

W tym miejscu podkreślić należy, że A. W. pobierał świadczenia pozostające w zbiegu, tj. emeryturę, połowę renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową oraz dodatek pielęgnacyjny. Natomiast przysługująca jego żonie renta rodzinna, może zostać obliczona wyłącznie jako procent (85%) z kwoty uzyskiwanej przez zmarłego emerytury. Do takiego wniosku prowadzi brzmienie art. 73 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zdaniem przedstawicieli doktryny (Antonów K. (red.), Bartnicki M., Suchacki B., Zieleniecki M. Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz LEX, 2014 wersja elektroniczna) fakt, że zmarły otrzymywał emeryturę powiększoną o połowę renty (lub rentę powiększoną o połowę emerytury) nie oznacza, że uprawnionym do renty rodzinnej będzie przysługiwać procent od całej faktycznej kwoty. W wyroku SN z dnia 5 lipca 2001 r., II UKN 479/00 potwierdzono, że przy ustalaniu podstawy wymiaru renty rodzinnej nie sumuje się kwot świadczeń przysługujących z różnych tytułów i z różnych rodzajowo ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z wyrokiem SN z dnia 14 września 2000 r., II UKN 711/99, podstawą ustalenia wysokości renty rodzinnej jest korzystniejsze z przysługujących zmarłemu świadczeń. Przy ustalaniu świadczenia przysługującego zmarłemu nie

uwzględnia się dodatków do emerytur i rent (mówi się w tym kontekście o tzw. czystym świadczeniu). Pobierany przez zmarłego np. dodatek pielęgnacyjny był świadczeniem przysługującym do jego emerytury/renty, dlatego też nie będzie wliczany do kwoty decydującej o wysokości renty rodzinnej (tak też w wyroku SA w Katowicach z dnia 25 kwietnia 2006 r., III AUa 3729/04, LEX nr 217169). Tym samym, wpływ na wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej ma jedynie wysokość emerytury jej męża z uwzględnieniem zwiększenia z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie rolne. Wysokość renty rodzinnej J. W. nie jest zależna od okoliczności, iż A. W. był uprawniony do połowy renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową oraz do dodatku pielęgnacyjnego.

W tym stanie rzeczy okazało się, iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa, a odwołanie, jako niezasadne, podlega oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie.